

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

2020 m. gruodžio 30 d. Nr. VA-10 (5.1)
Šiauliai

Auditas atliktas,
vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. rugsėjo 11 d. pavedimą Nr. PP-5 (1.8)
Auditą atliko: Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Birutė Bunokienė (audito grupės vadovė)
Vyresnioji patarėja Aurelija Drazdauskaitė
Savivaldybės kontrolierius Saulius Mickus
Išankstinio tyrimo ataskaita skelbiama Šiaulių rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu:
<http://www.siauliuraj.lt/>

TURINYS

IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI	3
IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI	4
Priedas Rekomendacijų įgyvendinimo planas	11

IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI

Išankstinio tyrimo tikslas – susipažinti su Šiaulių rajono savivaldybės valdomų įmonių veikla ir surinkti bei įvertinti informaciją įmonių veiklos planavimo ir įsipareigojimų srityse bei, identifikavus problemas ir priežastis kurios įtakojo įsiskolinimų susidarymą, apsispręsti ar tikslinga atlikti pagrindinį tyrimą.

Audituojamas laikotarpis 2019–2020 m. I pusmetis, esant poreikiui – ankstesni laikotarpiai.

Išankstinio tyrimo objektas – Šiaulių rajono savivaldybės valdomų įmonių įsipareigojimai.

Šiaulių rajono savivaldybė valdo 3 įmones – tai uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – Bendrovės):

- „Kuršėnų vandenys“, kurios veiklos tikslas – geriamojo vandens gavyba, gerinimas ir tiekimas, nuotekų surinkimas ir išvalymas.
- UAB Kuršėnų komunalinis ūkis, kurios veiklos tikslas – buitinių ir antrinių atliekų surinkimas iš Šiaulių rajono gyventojų ir įmonių, daugiabučių namų administravimas, daugiabučių namų renovacija (modernizavimas), statyba, remontai ir kelių priežiūra, mechanizuotas gatvių, automobilių stovėjimo aikštelių valymo bei šaligatvių rankinio valymo, aplinkos apželdinimo, medžių genėjimo, pirčių, kapinių bei turgaus priežiūros, gatvių apšvietimo, kelio ženklų priežiūros ir eksploatacijos, beglobių gyvūnų laikinos priežiūros paslaugos, elektros, dujų, karšto vandens tiekimas, statyba, papildoma ir pagalbinė transporto veikla; nekilnojamasis turtas, nuoma ir kita verslo veikla; žemės ūkis ir su juo susijusių paslaugų veikla; sausumos transportas, komunalinė ir privačių namų ūkių ir kita Lietuvos Respublikos įstatymų nedraudžiama veikla.
- Kuršėnų autobusų parkas, kurios veiklos tikslas – keleivių vežimas miesto arba priemiestiniu sausumos transportu, taksi veikla, transporto nuoma ir kita Lietuvos Respublikos įstatymų nedraudžiama veikla.

Savivaldybė yra vienintelė šių Bendrovių akcininkė ir jų akcijos 100 proc. nuosavybės teise priklauso Savivaldybei. Per Bendrovės Savivaldybė organizuoja viešųjų paslaugų teikimą, o pagrindiniai Bendrovių teikiamų paslaugų gavėjai yra gyventojai.

Audito įrodymams gauti rinkome informaciją ir taikėme dokumentų peržiūros, duomenų palyginimo ir analizės, paklausimo metodus.

Išankstinio tyrimo metu taikyti informacijos rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Informacijos rinkimas	Informacijos vertinimas
1.	<u>Dokumentų peržiūra.</u> Teisės aktai ir kiti dokumentai, reglamentuojantys subjekto veiklą, įsipareigojimų apskaitą (įstatymai, nutarimai, taisyklės, įstatai, įsakymai, finansinių	Susipažinta su Bendrovių veiklos sritimis. Nagrinėta kokias veiklas vykdo Bendrovės, kokie veiklos rezultatai, kaip planuojama Bendrovių veikla. Peržiūrėta kokie patikrinimai ar auditai buvo atlikti Bendrovėse 2019 metais ir kokie jų rezultatai ar buvo

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

	ataskaitų rinkiniai, veiklos ataskaitos, strateginiai veiklos planai, nepriklausomų auditorių Bendrovėms pateikti atliktų auditų dokumentai ir kt.).	atsižvelgta į pateiktus pasiūlymus, išvadas, rekomendacijas, ar priimtos ir kokios priimtos jų įgyvendinimo priemonės. Peržiūrėjome aprašus, kad įsitikinti, ar metinė įsipareigojimų inventorizacija atlikta teisės aktų nustatyta tvarka, ar gautinų ir mokėtinų sumų inventorizavimo apraše nurodytas kreditoriaus arba skolininko pavadinimas, gautina arba mokėtina suma ir jos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data.
2.	<u>Duomenų palyginimas ir analizė.</u> - Bendrovių 2019–2023 metų Strateginis veiklos planas, 2019 m. Strategijos įgyvendinimo ataskaita, Savivaldybės lūkesčių raštai 2019–2022 m. laikotarpiui. - 2018-2019 metų veiklos finansiniai rodikliai. - 2018, 2019 m. gautinų mokėtinų sumų inventorizacijos duomenis.	Analizuota, ar strateginiame plane nustatyti aiškūs tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai jiems pasiekti. Ar pasiekti Bendrovių planuoti finansiniai rodikliai susiję su įsipareigojimais. Atlikome finansinių santykinųjų rodiklių analizę. Palyginti gautinų mokėtinų sumų inventorizacijos duomenys.
3.	Pateikėme vidaus kontrolės klausimyną, teikėme paklausimus el. paštu.	Prašėme atsakyti į pateiktus klausimus, pakomentuoti.

Išankstinis tyrimas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹ ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS)². Atlikdami išankstinį tyrimą darėme prielaidą, kad auditoriams pateikti duomenys yra teisingi, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

Bendrovės, kaip savivaldybės valdomos įmonės, teikia viešąsias paslaugas ir vykdo kitą veiklą siekiant tenkinti viešuosius interesus ir didesnio pelno siekimas nėra vienintelis jų tikslas, tačiau gaunamas pelnas yra svarbus ir reikalingas planuojant įmonės plėtrą, gerinant teikiamų paslaugų kokybę, norint atnaujinti nusidėvėjusį turtą.

1 lentelė Bendrovių veiklos rezultatai pagal Finansinių ataskaitų duomenis

Rodikliai	„Kuršėnų vandenys“			UAB Kuršėnų komunalinis ūkis			Kuršėnų autobusų parkas		
	2018 m.	2019 m.	2020 m. I pusr.	2018 m.	2019 m.	2020 m. I pusr.	2018 m.	2019 m.	2020 m. I pusr.
Pardavimo pajamos	1322453	1342206	688981	1925594	1987953	963293	661425	567902	223098
Pardavimo savikaina	1534886	1486882	698096	1654655	1701510	835440	525600	478977	176811
Pardavimo sąnaudos	-	-	-	-	-	-	24175	23256	13007
Bendrosios ir administracinės sąnaudos	287045	312681	186509	276662	282104	141442	153132	152623	67816
Kitos veiklos pajamos	38214	56056	16402	16771	2711	36899	49461	51600	53716
Kitos veiklos sąnaudos	1914	9986	+1863	7142	2876	-	6931	5198	2081
Pelnas (Nuostoliai) prieš apmokestinimą	(463178)	(411287)	(177359)	3906	4173	23310	1048	(40552)	17099
Grynasis pelnas (Nuostoliai)	(457859)	(411287)	(177359)	3441	3705	23310	1004	(40552)	17099

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių pateiktus duomenis

1 Patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26.

2 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“ (<http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>).

„Kuršėnų vandenys“ pagrindinė susidariusio nuostolio priežastis – ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos. 2018 metais priskaičiuota 523634 Eur, o 2019 metais – 525277 Eur ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų.

Kuršėnų autobusų parko 2019 metų strategijos įgyvendinimo ataskaitoje nurodyta, kad 2019 metų nuostolio susidarymui įtakojo 2019 m. gegužės 3 d. papildomas susitarimas Nr. SRZ-362 (3.54) prie 2018 m. kovo 14 d. Partnerystės sutarties Nr. SRZ-152 (3.54), įpareigojantis Bendrovę kas mėnesį pagal patvirtintą grafiką mokėti už autobusų naudojimą. Per 2019 m. buvo sumokėta 45740 eurų.

UAB Kuršėnų komunalinis ūkis – dirba nenuostolingai.

Audito metu analizuojant Bendrovių gautinas ir mokėtinas sumas, nustatėme, kad sumos inventorizuotos, yra skolų suderinimo aktai, nepriklausomi auditoriai atliko audito procedūras.

Daugiausia 2019 m. mokėtinos sumos didėjo „Kuršėnų vandenys“ dėl įsipareigojimų pagal paskolų sutartis. UAB Komunalinis ūkis mokėtinos sumos didėjo dėl didesnių gyventojų kaupiamų tikslinių lėšų, daugiau priskaičiuotų mokesčių, neapmokėtų sąskaitų už kurą ir kt. Kuršėnų autobusų parko mokėtinos sumos sumažėjo. Duomenys pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė 2018-2019 m. Bendrovių gautinos ir mokėtinos sumos

Įsipareigojimai		„Kuršėnų vandenys“			UAB Kuršėnų komunalinis ūkis			Kuršėnų autobusų parkas		
		2018 m.	2019 m.	Pokytis	2018 m.	2019 m.	Pokytis	2018 m.	2019 m.	Pokytis
1.	Per vienerius metus gautinos sumos	178671	186517	7846	466150	457498	-8652	28355	35657	7302
2.	Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai, iš jų:	703659	1026095	322436	841427	879342	37915	262476	257390	-5086
2.1.	Po vienerių metų gražintinos sumos	378265	704095	325830	195099	122187	-72912	137476	104725	-32751
2.2.	Per vienerius metus gražintinos sumos	325394	322000	-3394	646328	757155	110827	125000	152665	27665

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių pateiktus duomenis

Strateginis planavimas yra svarbus Bendrovių plėtrai, padeda nustatyti veiklos tikslus, taip pat būtinus veiksmus ir išteklius, jiems efektyviau pasiekti.

Šiaulių rajono savivaldybės valdomų Bendrovių veiklos tikslai, jų vertinimo rodikliai nustatomi Bendrovių veiklos strategijose. Nuo 2019 m. rengiant veiklos strategijas, Bendrovių vadovai įpareigoti vadovautis Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždarujų akcinių bendrovių

pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašu³. Savivaldybės administracijos direktorius vadovaudamasis Savivaldybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo, 9.1 papunkčiu⁴, pateikė Bendrovėms 2019-2022 m. laikotarpiui Šiaulių rajono savivaldybės lūkesčių raštus⁵ kurių pagrindu buvo rengiami strateginiai veiklos planai.

Mūsų nuomone, Bendrovėms pateikti lūkesčių raštai nepilnai atitinka teisės akto reikalavimų⁶, kadangi lūkesčių raštuose numatytiems veiklų lūkesčiams nėra nustatyta siektinų tikslų ir jų matavimo rodiklių, todėl neaišku kokio konkretaus rezultato tikimasi iš Bendrovės ir kaip rezultatas ateityje bus pasiektas bei įvertintas. Be to, kai kurie Bendrovėms numatyti lūkesčiai turėtų būti Savivaldybės siekiamybė, pavyzdžiui: efektyvinti Šiaulių rajono viešąją bei energetinę infrastruktūrą, tobulinti atliekų surinkimo sistemą.

Vertinant Bendrovių strateginius planavimo dokumentus, nustatyta, kad nėra skiriamas pakankamas dėmesys Bendrovių veiklos planavimo dokumentų rengimui, nėra bendros sistemos, dokumentai patvirtinti skirtingu laiku. Bendrovių strateginio planavimo dokumentai patvirtinti 2019 metų pabaigoje, 2020 metų pradžioje. Dokumentus tvirtino skirtingos institucijos. Kuršėnų autobusų parko 2019-2022 metų veiklos strateginis planas patvirtintas Valdybos pritarimu 2019-09-04 protokolas Nr. 3-1, „Kuršėnų vandenys“ 2019-2023 metų veiklos strateginis planas patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-11-12 sprendimu Nr. T-350, UAB Kuršėnų komunalinio ūkio 2019-2023 metų strateginis veiklos planas patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020-03-30 įsakymu Nr. A-479.

Bendrovių veiklai vykdyti ir užsibrėžtiems strateginiams tikslams pasiekti, turėtų būti planuojama pagal turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialiuosius ir žmogiškuosius išteklius. Parengtose Kuršėnų komunalinio ūkio ir Kuršėnų autobusų parko Strategijose nėra aišku koks bus reikalingas finansinių išteklių poreikis konkrečių veiklų vykdymui. Kuršėnų autobusų parko 2019-2022 metų Veiklos strateginis planas parengtas ir patvirtintas be Finansinio veiklos plano, kuris parodytų kaip įgyvendinus Strategiją per planuojamąjį laikotarpį, pasikeis Bendrovės finansinė padėtis.

---

3 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018-10-09 sprendimas Nr. T-290 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždarytų akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4 Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-06-06 nutarimas Nr. 567 „Dėl valstybės ir savivaldybių turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse“.

5 Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-06-28 įsakymas Nr. A-924 Šiaulių rajono savivaldybės lūkesčių raštas uždarajai akcinei bendrovei Kuršėnų autobusų parkui 2019-2022 metų laikotarpiui; Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-06-28 įsakymas Nr. A-923 Šiaulių rajono savivaldybės lūkesčių raštas uždarajai akcinei bendrovei Kuršėnų komunaliniam ūkiui 2019-2022 metų laikotarpiui; Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-06-28 įsakymas Nr. A-926 Šiaulių rajono savivaldybės lūkesčių raštas uždarajai akcinei bendrovei „Kuršėnų vandenys“ 2019-2022 metų laikotarpiui.

6 Lietuvos Respublikos nutarimas, 2007-06-06 Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ 9 p.

2019-2023 metų veiklos strateginiame plane „Kuršėnų vandenys“ nepateikė išsamios informacijos apie planuojamą veiklą bei rengiant strateginius dokumentus nesilaikė suderinamumo principo. Pagal pateiktą 2020 metų „Kuršėnų vandenys“ veiklos planą bei 2019 metų strategijos įgyvendinimo ataskaitą 2020 metais Bendrovė planavo pradėti projekto Kuršėnų miesto vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų plėtros III etapą, kurio vertė 1583,2 tūkst. Eur. Duomenų apie minėtą projektą 2019-2023 metų strateginiame veiklos plane nėra. Strateginiame Finansiniame plane 2020 metais numatyta gauti Savivaldybės subsidijų ir dotacijų 263,0 tūkst. Eur, tačiau Savivaldybės strateginiame veiklos plane 2020-2022 metams⁷, lėšų skirti nenumatyta.

Audito metu nebuvo siekiama įvertinti kiekvienos Bendrovės visus rezultatus. Norint atlikti tokią finansinę analizę, reikėtų išsamiai susipažinti su kiekvienos Bendrovės veikla ir visomis susijusiomis aplinkybėmis. Vieni rodikliai gali būti vertinami ir nežinant platesnio konteksto, kitų neįmanoma interpretuoti nežinant bendros situacijos Bendrovėje. Be to, santykinų finansinių rodiklių analizė yra naudinga tik tuomet, jeigu analogiški finansiniai rodikliai lyginami tarpusavyje.

„Kuršėnų vandenys“ 2019 metų strategijos įgyvendinimo ataskaitoje⁸ pateikė Bendrovės santykinus finansinius rodiklius 2018-12-31 ir 2019-12-31, tačiau ataskaitoje rodiklių skirtumai nepaaiškinti juos lyginant nei su praėjusiais metais, nei su planuotais rodikliais 2019-2023 m. Strateginiame veiklos plane.

Pavyzdžiui, Bendrovės strateginiame veiklos plane nurodyta, kad „Bendrasis skolos koeficientas rodo, kokia dalis skolintų lėšų panaudojama Bendrovės turtui sudaryti. Kuo šis rodiklis didesnis, tuo aukštesnė tikėtina rizika kreditoriams. Bendras skolos rodiklis parodo, kokia skolintų lėšų dalis panaudojama formuojant įmonės turtą. Bendrojo skolos rodiklio rekomenduojama reikšmė 0,3-0,5“. 2019 m. „Kuršėnų vandenys“ apskaičiuotas Bendrasis skolos rodiklis, koef. 0,04.

Plačiąja prasme manoma, kad rodiklio reikšmė virš 0,7 yra bloga, o kai neviršija 0,5 gera. Maža rodiklio reikšmė rodo, kad skolos labiau padengtos turtu. Paskaičiuotas koeficientas rodo, kad vienam Bendrovės turto eurui tenka 0,04 skolų, arba kitaip pasakius 4,0 proc. turto yra finansuoti skolintomis lėšomis. Daryti prielaidą, kad šio rodiklio reikšmė yra labai gera ar gera, mes negalime dėl jau aukščiau paminėtų priežasčių.

UAB Kuršėnų komunalinis ūkis 2019 metų strategijos įgyvendinimo ataskaitoje pateikė informaciją apie 2018-2019 m. Bendrovės santykinus rodiklius ir apibūdino ką rodikliai reiškia, tačiau ar nurodyti rodikliai pasiekė rekomenduojamas reikšmes ir kaip įvertintas kiekvienas rodiklis, ataskaitoje informacija nepateikta.

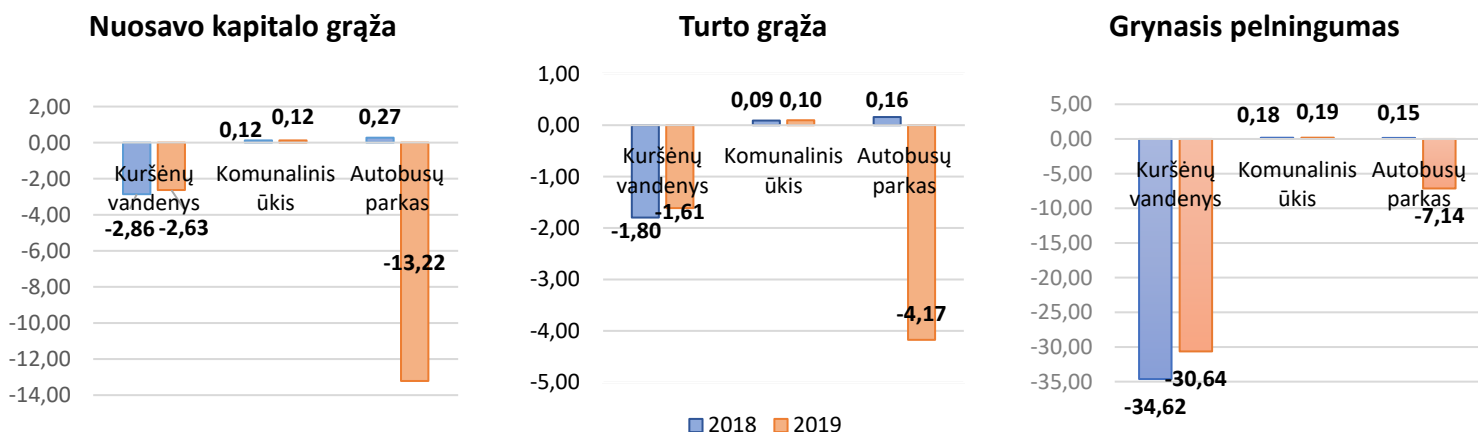
7 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2020-02-18 sprendimas Nr. T-29 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2020-2022 metams patvirtinimo“.

8 2020-03-23 „Uždaroji akcinė bendrovė Kuršėnų vandenys“ 2019 metų strategijos įgyvendinimo ataskaita.

Kuršėnų autobusų parko 2019-2022 metų Veiklos strateginiame plane informacijos apie siektinus finansinius rodiklius nėra, tačiau 2019 metų Strategijos įgyvendinimo ataskaitoje pateikta paaiškinant ką rodikliai parodo, įvertintas kai kurių rodiklių rezultatas.

Audito metu palyginome kokį rezultatą Savivaldybei duoda jos valdomos Bendrovės.

1 pav. Pelningumo rodikliai

>20 geras rodiklis;
 >10 patenkinamas rodiklis
 <10 nepatenkinamas rodiklis;
 <0 blogas rodiklis.

>10 geras rodiklis;
 <8 nepatenkinamas rodiklis;
 <0 blogas rodiklis.

>10 geras rodiklis;
 <5 nepatenkinamas rodiklis;
 <0 blogas rodiklis.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių pateiktus duomenis, panaudoti Finansinių rodiklių skaičiuoklės duomenys.

Nuosavo kapitalo grąža parodo kiek grynojo pelno tenka Savininko investuotam į Bendrovės veiklą eurui, atspindi nuosavybės uždirbto pelno pakankamumą.

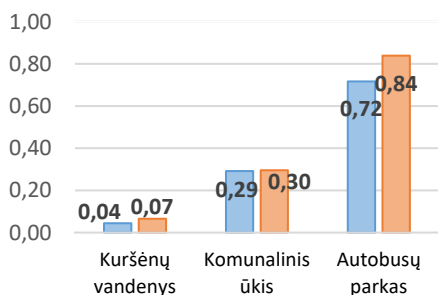
Turto grąža parodo, kiek grynojo pelno tenka kiekvienam viso turto piniginiam vienetui. Turto grąža apibūdina sugebėjimą pelningiau naudoti visą turtą, rodo, kokia viso turto dalis susigrąžinama.

Grynasis pelningumas parodo kiek pelno tenka kiekvienam grynųjų pardavimų pajamų eurui. 1 paveikslo duomenys rodo, kad Savivaldybės kontroliuojamų Bendrovių finansiniai pelningumo rodikliai yra prasti. Nuosavo kapitalo pelningumo, turto grąžos ir grynojo pelningumo santykiniai rodikliai yra tiesiogiai susiję su Bendrovių veiklos rezultatais. 2018-2019 m. „Kuršėnų vandenys“ ir 2019 m. Kuršėnų autobusų parkas veikė nuostolingai, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis veiklos rezultatai nesiekia pakankamų rodiklių dydžių, kad būtų galima veiklą vertinti gerai.

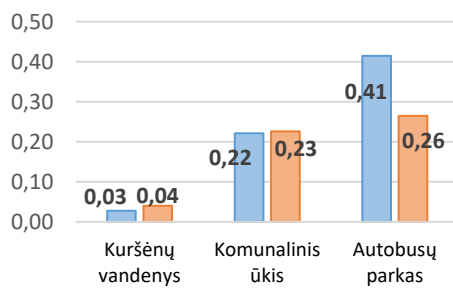
2 pav. Įsipareigojimų rodikliai

Skolos - nuosavybės koeficientas

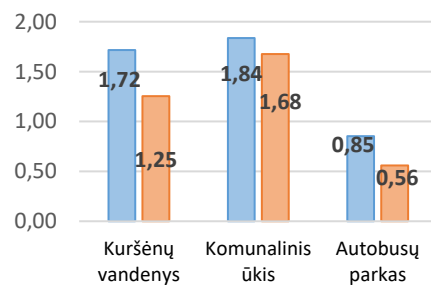
Rodiklio reikšmė apie 0.5 laikoma normalia

Bendras įsiskolinimo koeficientas

Rodiklio reikšmei esant žemiau 0.5 būklė yra gera, reikšmei esant virš 0.7 būklė laikoma nepatenkinama.

Bendras likvidumo koeficientas

Rodiklio reikšmė tarp 1.2 ir 2.0 yra priimtina. Aukšta reikšmė gali rodyti nesugebėjimą efektyviai panaudoti įmonės turtą. Reikšmė mažesnė nei 1 leidžia daryti prielaidą, kad įmonė gali nevykdyti trumpalaikių įsipareigojimų.

Šaltinis – Kontrolės ir audito tarnyba pagal Bendrovių pateiktus duomenis, panaudoti Finansinių rodiklių skaičiuoklės duomenys.

Bendrovių gebėjimą laiku vykdyti įsipareigojimus parodo įsipareigojimų - mokumo ir likvidumo rodikliai. Vertinome Skolos nuosavybės, Bendrojo įsiskolinimo bei Bendrojo likvidumo rodiklius.

Skolos-nuosavybės koeficientas parodo, kiek vienam nuosavo kapitalo eurui tenka skolų. Rodiklio reikšmė apie 0,5 laikoma normalia. Kuršėnų autobusų parko rodiklio reikšmė viršija rekomenduojamą normą. Rodiklio didesnė reikšmė parodo blogesnę Bendrovės mokumą, prisiimti įsipareigojimai viršija nuosavo kapitalo dydį.

Bendras įsiskolinimo koeficientas - visų įsipareigojimų ir viso turto santykis, kuris parodo, kiek įsipareigojimų tenka kiekvienam turto piniginiam vienetui. Laikoma, kad koeficiento reikšmei esant žemiau 0,5 būklė yra gera, reikšmei esant virš 0,7 būklė laikoma nepatenkinama. Bendrovių bendrojo įsiskolinimo koeficiento rodikliai nenukrypsta nuo rekomenduojamų normų.

Bendrojo likvidumo koeficientas rodo, kokia dalimi trumpalaikis turtas padengia trumpalaikius įsipareigojimus ir leidžia prognozuoti mokumo būklę artimiausiu metu. Mažesnė už 1 rodiklio reikšmė rodo, kad Bendrovė gali neįvykdyti savo trumpalaikių įsipareigojimų. UAB Kuršėnų autobusų parko rodiklio reikšmė nesiekia rekomenduojamo lygio.

Audito metu Bendrovės teikė duomenis. Komunalinio ūkio nuo 2002 metų naudojama buhalterinės apskaitos programa neturi kai kurių galimybių ataskaitų suformavimui už senesnius metus, todėl manome, kad per 18 metų pasikeitė veiklos apimtys, poreikiai, galimybės ir būtų tikslinga atnaujinti turimą apskaitos programą.

Įvertinę išankstinio tyrimo metu surinktą informaciją ir nustatytus faktus, manome, kad tęsti auditą netikslinga, nes esminių Bendrovių problemų įsiskolinimų srityje nenustatėme ir pagrindinio tyrimo išvados bei rekomendacijos gali būti nepakankamai reikšmingos ir neturės svarbaus poveikio visuomenei ar audituojamiems subjektams.

Savivaldybės kontrolierius

Saulius Mickus

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Birutė Bunokienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Vykdytojas	Priemonė, komentaras rekomendacijai vykdyti	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Rengti Lūkesčių raštus dėl Bendrovių veiklos tikslų įgyvendinimo pagal teisės aktų reikalavimus.	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Rengiant naujus UAB Kuršėnų komunalinio ūkio, UAB Kuršėnų autobusų parko ir UAB „Kuršėnų vandenys“ lūkesčių raštus 4 metų laikotarpiui, vadovautis Vyriausybės 2007 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“, 9 p.	2022 m. kovo 31 d.
2.	Siekiant realaus veiklos tikslų įgyvendinimo, Lūkesčių raštų projektus derinti su Bendrovėmis.	Šiaulių rajono savivaldybės administracija, UAB Kuršėnų komunalinis ūkis, UAB Kuršėnų autobusų parkas ir UAB „Kuršėnų vandenys“	Vadovautis Vyriausybės 2007 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“	2022 m. kovo 31 d.
3.	Nustatyti Bendrovių strateginių dokumentų rengimo terminus ir užtikrinti, kad planavimo dokumentai būtų parengiami laiku ir tarpusavyje suderinti.	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Vadovautis Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždaryjū akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2018 m. spalio 9 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-290 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždaryjū akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	2021 m. rugpjūčio 31

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

4.	Sukurti aiškia Bendrovių veiklos rodiklių vertinimo sistemą.	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Vadovaujantis teisės aktais, nustatyti bendrus veiklos vertinimo rodiklius, kurios Bendrovės rengdamos strateginius dokumentus ir teikdamos ataskaitas turės įvertinti, palyginti su planuotais ir pagrįsti rodiklių reikšmę ir neatitikimo priežastis. Vadovautis Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždaryjū akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2018 m. spalio 9 d. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-290 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės valdomų uždaryjū akcinių bendrovių pasiektų veiklos tikslų vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 p.	2021 m. rugsėjo 30 d
5.	Siekiant išsamaus finansinių duomenų apibendrinimo bei analizės, spręsti klausimą dėl buhalterinės apskaitos programos atnaujinimo UAB Kuršėnų komunalinis ūkis.	UAB Kuršėnų komunalinis ūkis	Atsižvelgiant į UAB Kuršėnų komunalinio ūkio 2019-2023 m. strateginį veiklos planą (21 psl.) ir bendrovės finansines galimybes, atnaujinti buhalterines apskaitos programas.	2023 m. gruodžio 31